

#tutkijavaikuta-viestintäpäivän työpajojen oivalluksia

25. helmikuuta 2015, Korjaamo

Järjestäjinä: Koneen Säätiö, Nesslingin säätiö, Ympäristötiedon foorumi ja Kaskas Media

Pelko: Viestintä vie kallisarvoista aikaa tutkimustyöltä.

Ratkaisu: Hyvä viestintä moninkertaistaa tutkimuksesi saaman huomion, joten sitä kannattaa tehdä. Selvitä itsellesi aluksi, kenen pitäisi tietää tutkimuksestasi ja mikä vaikutus sillä on parhaimmillaan maailmaan. Mitä enemmän viestit, sitä helpompaa siitä tulee. Muista pyytää tarvittaessa apua organisaatiosi viestintäosastolta!

Ville Niinistöä lainaten:

- Jos haluaa, että tutkimus ohjaa poliittista päätöksentekoa ja saa aikaan muutosta maailmassa, pitää laittaa itsensä likoon ja osallistua julkiseen keskusteluun.
- Jos tutkijat eivät vaikuta, etujärjestöjen kanta korostuu päätöksenteossa.

Pelko: Tiedänkö aiheistani tarpeeksi esiintyäkseni alan asiantuntijana mediassa?

Ratkaisu: Jo väitöskirjatyön alkuvaiheessa tutkija tietää usein omasta alastaan enemmän kuin 99,99 prosenttia maailman ihmisistä.

Toinen konferenssiesitelmä jännitti varmaan vähemmän kuin ensimmäinen? Sama pätee viestintätilanteisiin median kanssa. Kaikkien on aloitettava jostain ja viestimään oppii viestimällä. Kuinka usein jäät itse miettimään koko päiväksi, miten joku Aamu TV:n vieras ei osannut vastata täydellisesti toimittajan kysymykseen? Aivan niin. Kulutamme niin paljon mediaa päivittäin, että kukaan ei jää miettimään toisten pieniä virheitä ja epätarkkuuksia pitkäksi aikaa. Armollisuutta itseä ja myös kollegoja kohtaan!

Pelko: Toimittaja ymmärtää sanomiseni väärin haastattelussa ja juttua lukiessa suututtaa.

Ratkaisu: Toimittajat haluavat lähtökohtaisesti tehdä hyviä ja totuudenmukaisia juttuja. Pyri selittämään asiat mahdollisimman selkeästi, ja jos sinua epäilyttää, menikö viesti oikein perille, voit ystävällisesti kysyä, voitko selittää uudestaan. Voit myös avoimesti kertoa peloistasi sanomalla esimerkiksi, että yleensä näistä asioista kirjoitettaessa tämä ja tämä asia menee väärin. Juttu kannattaa aina pyytää luettavaksi ennen julkaisua. Otsikosta ja muista tyyliseikoista päättää kuitenkin toimitus.

Oman alan yleistajuistamista kannattaa harjoitella. Kirjoita sinulle tyypillisistä aiheista lyhyitä tekstejä ja luetuta niitä aluksi vaikka eri alalla olevilla ystävilläsi ja pyydä kommentteja. Oman tutkimusblogin kirjoittaminen on myös hyvä tapa harjoitella yleistajuistamista. Usein taidot ja lukijamäärä karttuvat samassa suhteessa, joten aluksi saa harjoitella rauhassa.

Pelko: Mitä jos ketään ei kiinnosta? Oikeiden yleisöjen tavoittaminen on vaikeaa.

Ratkaisu: Seuraa, ketkä toimittajat tekevät juttuja aiheeseesi liittyvistä asioista ja ota suoraan heihin yhteyttä henkilökohtaisella sähköpostilla tai puhelimitse. Jos joku ei heti vastaa, laita reippaasti uudestaan viestiä. Toimittajat arvostavat, jos saavat hieman varoitusaikaa: älä pihtaa tiedottamista loppuraportin julkaisuhetkeen. Usein tutkimuksesta

kannattaa viestiä pitkin matkaa, ei pelkästään lopputuloksista. Myös toissijaiset löydökset ja sivujuonteet voivat kiinnostaa mediaa. Tutkimus voi myös saada uuden elämän myöhemmin, jos siihen liittyvä asia nousee ajankohtaiseksi. Muistuta silloin rohkeasti mediaa, että olet tutkinut juuri tätä aihetta.

Toimittajiin kannattaa luoda suhteita ajan kanssa: moni heistä on Twitterissä, aloita keskustelu vaikka siellä. Mitä tutumpi nimi olet toimittajalle, sitä todennäköisemmin hän tekee tutkimuksestasi jutun. Jos haluat viestiä suoraan päättäjälle, virkamiehelle tai yritysmaailman edustajalle, seminaarit ja konferenssit ovat hyviä paikkoja napata heitä hihasta kiinni. Jos järjestät itse tilaisuuden, pyydä kiinnostava tyyppi puhujaksi.

Pelko: Mitä jos tulen temmatuksi julkiseen väittelyyn tai joudun ankan kritiikin kohteeksi?

Ratkaisu: Tieteentekijät joutuvat harvoin julkisuudessa kovan riepottelun kohteeksi, joten yleensä tämä pelko on liioiteltu. Asiallista väittelyä ei kannata pelätä. Eivätkö asiantuntijat ole joutuneet maailman sivu perustelemaan omia näkemyksiään julkisesti? Miksei kritiikkiä tutkimusaihetta kohtaan saisi esittää myös konferenssi-istuntojen ulkopuolella? Tutkijana olet varmasti miettinyt aihetta pidemmälle kuin moni kriitikoksi ja sinulla on paljon näkemyksiä, joilla vastata kritiikkiin.

Jos vastassa on kiusaa tekevä trolli tai muuten asiaton häiritsijä, älä vastaa sähköpostiin tai sosiaalisen median yhteydenottoon. Asiallisiin lähestymisiin kannattaa vastata ainakin kerran, mutta jos joku jää inttämään, voit lopettaa keskustelun siihen.

Pelko: Kuinka olla eksakti, mutta samalla vetävä?

Ratkaisu: Yleistajuiseen viestintään oppii yleistajuistamalla. Mieti, mikä aiheessasi on kulloisenkin yleisön kannalta merkityksellistä. Mikä on heidän tiedollinen lähtötasonsa? Miten aiheesi kytkeytyy laajempaan yhteiskunnalliseen kontekstiin tai jopa tavallisten ihmisten arkeen? Jos sinun pitäisi hälyisessä kahvilassa saada ystäväsi kiinnostumaan työstäsi, millä asioilla aloittaisit? Näiden apukysymysten avulla voit kaivaa esiin kärkiä, joilla kertoa aiheestasi sopivan tarkasti eri yleisöille. Eksaktius ja vetävyys eivät ole toisiaan poissulkevia asioita. Kaikkien yleisöjen ei tarvitse tietää kaikkia yksityiskohtia, mutta tieto on silti totuudenmukaista.